

ΟΙΚΟ-ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Ανθίμου Γαζή 216, 38 222 ΒΟΛΟΣ - Τηλ.: & fax: 24210-38387, Τηλ.:6977-686838

ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2021 - ΕΤΟΣ 24ο - ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 214

ΜΗΝΙΑΙΑ
ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Κωδικός 5121

Επιτροπή Φύση 2000 και περιβάλλον

Επιτροπή Φύση 2000 και περιβάλλον

Με την έκφραση «ο άνθρωπος εξαπολύει πόλεμο στη φύση» μεταφέρει σε δραματικό τόνο ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, Αντόνιο Γκουτέρες την αγωνία του για την κατάσταση του πλανήτη το τελευταίο διάστημα. Και δεν έχει άδικο στην αποτύπωση της οικολογικής κρίσης η οποία απειλεί ένα εκατομμύριο από τα οκτώ εκατομμύρια ειδών στον πλανήτη με εξαφάνιση.

Η δυσόλινη αυτή κατάσταση είναι αποτέλεσμα της ελλιπούς μέχρι σήμερα υλοποίησης δεσμεύσεων καθώς, σύμφωνα με την 5η Έκθεση Προοπτικών του ΟΗΕ, οι στόχοι για τη βιοποικιλότητα (Στόχοι Aichi) που είχαν τεθεί το 2010 με ορίζοντα το 2020 δεν έχουν επιτευχθεί.

Η Ελλάδα δεν αποτελεί εξαίρεση από τις παγκόσμιες τάσεις. Η αξιολόγηση της πρώτης φάσης υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα (2014-2020) που ολοκλήρωσε πρόσφατα το Green Tank συμπέρανε ότι για κανέναν από τους 13 γενικούς και τους 39 ειδικούς στόχους της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα δεν έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος. Μάλιστα για 12 από τους 39 ειδικούς στό-

χους, η πρόοδος είναι μηδαμινή. Μερική πρόοδος σημειώνεται κυρίως σε εκείνους τους στόχους που αφορούν στην προστασία της φύσης, και όχι στην αποκατάσταση ή την ενσωμάτωσή της σε άλλες τομεακές πολιτικές.

Πράγματι, στον τομέα της προστασίας, στον οποίο παραδοσιακά δίνεται η μεγαλύτερη βαρύτητα, αυξήθηκε το ποσοστό των εκτάσεων που έχει ενταχθεί στο ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000, πιο πρόσφατα, το 2017, ώστε σήμερα να καλύπτει το 27% της χερσαίας έκτασης της χώρας και το 19% των εγχώριων υδάτων, δηλαδή ποσοστά σημαντικά μεγαλύτερα από τις διεθνείς δεσμεύσεις. Επίσης, ουσιαστικά βήματα έγιναν για την οργάνωση του συστήματος των προστατευόμενων περιοχών, ακόμα κι αν τελικά, το σύστημα ακόμα βρίσκεται υπό μετάβαση και δεν έχει καταστεί πλήρως λειτουργικό. Συγκεκριμένα, το 2018 εξασφαλίστηκε ότι επιτέλους όλες, και όχι μόνο μερικές, προστατευόμενες περιοχές θα εντάσσονται στην αρμοδιότητα ενός φορέα διαχείρισης και δεσμεύτηκαν για πρώτη φορά πόροι από τον κρατικό προϋπολογισμό για την χρηματοδότηση των προστατευόμενων περιοχών. Τα στοιχεία αυτά διατηρήθηκαν μετά τη ριζική μεταρρύθμιση που πραγματοποιήθηκε το 2020 με την ίδρυση του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) που

επιδιώκει να δώσει τη συνοχή και την κεντρική υποστήριξη που για χρόνια απουσίαζε, ενώ παράλληλα διατηρεί μία αποκεντρωμένη δομή 24 μονάδων διαχείρισης, που θα πλαισιωθούν από τοπικές συμμετοχικές επιτροπές διαχείρισης.

Ωστόσο, την ίδια στιγμή η πρόσφατη καταδίκη της χώρας για ανεπαρκή προστασία των περιοχών Natura 2000 από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποτελεί ένα ηχηρό καμπανάκι που θυμίζει τις εκκρεμότητες και τα κενά που χαρακτηρίζουν την προστασία της ελληνικής φύσης.

Είναι φανερό ότι η εθνική πολιτική για τη φύση χρήζει σημαντικών βελτιώσεων και απέχει πολύ από το να είναι αντάξια του φυσικού πλούτου της χώρας μας.

Σε αυτό μπορεί να συνεισφέρει η Επιτροπή Φύση 2000. Ως κεντρικό επιστημονικό γνωμοδοτικό όργανο του κράτους για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και ως εθνική επιτροπή προστατευόμενων περιοχών με τις γνωμοδοτήσεις της, τα πορίσματα, τις προτάσεις της και συνολικά το έργο της, η Επιτροπή έχει ήδη συμβάλει καθοριστικά στην ενίσχυση της διατήρησης της βιοποικιλότητας

ΟΙΚΟ-ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτησία:

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Γραφεία: Ανθ. Γαζή 216 - Βλαχάβα, 382 22 - ΒΟΛΟΣ

Τηλ. & Fax: 24210 38387

e-mail: ppmvolos1977@gmail.com

FB: facebook.com/ppmVolos

Εκδότης - Διευθυντής:

Κώστας Βολιώτης
Λευκάδας 46
38500, Βόλος

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση:

Ουρανία Ματζαβίνου

OM graphics 24210 30618

Εργάστηκαν:

Βιολέτα Βολιώτη, Κώστας Βολιώτης, Γιάννης Γερόπουλος, Μπερναρτ Κόπολντ, Μαρία Σρέτσκοβιτς.

*Ενυπόγραφα άρθρα
δεν εκφράζουν απαραίτητως
την εφημερίδα.*

Η ΟΙΚΟΕΝΗΜΕΡΩΣΗ δεν χρηματοδοτείται.

Ετήσια συνδρομή:

Φυσικά πρόσωπα: 10€
Υπηρεσίες - Φορείς - Δημόσια Πρόσωπα: 15€
Εξωτερικού: 15€

Σημείωμα της Σύσταξης:

Τα τελευταία χρόνια οι υπουργοί Περιβάλλοντος συναγωνίζονται μεταξύ τους, όχι ποιος θα είναι ο καλύτερος, αλλά ποιος θα είναι ο χειρότερος. Το «χορό» άνοιξε ο Φάμελλος. Άλλα περίμενε κανείς από ένα υπουργό μιας κυβέρνησης που εξορισμού δεν υπηρετεί συμφέροντα και άλλα είδε. Ακολούθησε ο Χατζηδάκης, ο οποίος κυριολεκτικά οργίασε, λες και μισούσε το περιβάλλον και ακολούθησε ο Σκρέκας ο οποίος στην πρώτη του δήλωση είπε ότι θα ακολουθήσει την πολιτική του προκατό-

χου του! Και το κάνει... Υποτίθεται ότι είμαστε μία χώρα με ξεχωριστή βιοποικιλότητα, με περιβάλλον ακόμα παρθένο γιατί δεν είμαστε βιομηχανική χώρα, και ενδιαφερόμαστε για το τουριστικό προϊόν, το οποίο όμως προϋποθέτει υγιές περιβάλλον. Επομένως γιατί «λυσάμε» για την εγκατάσταση ανεμογεννητριών παντού, χωρίς χωροταξικό σχεδιασμό; Γιατί «φυτεύουμε» φωτοβολταϊκά σε γη υψηλής παραγωγικότητας; Γιατί δημιουργούμε σε περιοχές Natura «νησίδες» ανάπτυξης; Γιατί δεν αντιμετωπίζουμε με σοβαρότητα και συναίνεση το θέμα των εξορύξεων;

Γιατί μπαζώνουμε ρέματα και μετά πνιγόμαστε; Γιατί αντί να αναβαθμίσουμε την ανακύκλωση, καίμε τα σκουπίδια (που δεν είναι όλα σκουπίδια) και μάλιστα μέσα σε πόλεις εξαπολύοντας καρκίνο; Γιατί «δίνουμε τα κλειδιά» σε καταστροφικές για το περιβάλλον επενδύσεις, όπως αυτή της Χαλκιδικής; Πολλά ακόμα μπορούμε να πούμε για τις πληγές που δημιουργούμε στο όμορφο περιβάλλον της χώρας μας. Αυτό όμως δεν είναι το ζητούμενο. Το ζητούμενο είναι να συνέλθουμε και να καταλάβουμε ότι πολλές πληγές στο σώμα του περιβάλλοντος σηματοδοτούν θάνατο.

στην Ελλάδα. Στην Επιτροπή, που συστάθηκε το 1998 και συγκροτήθηκε πρώτη φορά το 2002, συμμετέχουν επιστήμονες με ειδικευση σε διαφορετικά πεδία και εκπρόσωποι υπουργείων και περιβαλλοντικών οργανώσεων.

Οι προκλήσεις το επόμενο διάστημα είναι μεγάλες και ο ρόλος της Επιτροπής Φύση 2000 για την αντιμετώπισή τους σημαντικός. Πρώτα απ' όλα αφορούν στην εκπλήρωση ουσιαστών υποχρεώσεων της χώρας όπως είναι ο ορισμός στόχων διατήρησης ανά περιοχή Natura 2000, η έλλειψη των οποίων, παρά την προθεσμία από το 2012, οδήγησε σε πρόσφατη καταδίκη. Σε αυτή την κατεύθυνση η Επιτροπή Φύση 2000 ήδη συμβάλλει μέσω γνωμοδοτήσεων στην υιοθέτηση των πρώτων εθνικών στόχων διατήρησης για ορισμένα είδη και τύπους οικοτόπων.

Μια άλλη κομβικής σημασίας πρόκληση είναι η ολοκλήρωση των ειδικών περιβαλλοντικών μελετών οι οποίες αποτελούν τις εκθέσεις τεκμηρίωσης που απαιτούνται για την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων και την κατάρτιση των σχεδίων διαχείρισης. Η Επιτροπή Φύση θα συνδράμει με την προσεκτική γνωμοδότηση επί των διαταγμάτων που θα προταθούν ώστε οι ζώνες προστασίας και οι επιτρεπόμενες χρήσεις που θα θεθούν να έχουν πρωταρχικό στόχο την προστασία της φύσης, αφήνοντας περιθώριο για βιώσιμη ανάπτυξη ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της κάθε περιοχής. Το ίδιο έχει

πράξει και στο παρελθόν γνωμοδοτώντας επί σειράς διαταγμάτων, ανεξάρτητα αν αρκετά από αυτά, δεν έχουν ακόμα εκδοθεί αλλά και εκδίδοντας πόρισμα που κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η εξόρυξη υδρογονανθράκων αποτελεί μια μεγάλη απειλή για την ελληνική φύση. Τέλος προσφάτως, η Επιτροπή Φύση αντίταχθηκε ομόφωνα στη διάταξη για τη δημιουργία υπο-περιοχών προστασίας επενδύσεων η οποία ουσιαστικά ανατρέπει όλο τον σχεδιασμό των προστατευόμενων περιοχών. Δυστυχώς η διάταξη τελικά εντάχθηκε στο άρθρο 218 (αρχικά 219) του

νόμου περί δημοσίων συμβάσεων που ψηφίστηκε πρόσφατα στη Βουλή.

Επίσης, η Επιτροπή Φύση 2000 θα συνδράμει στο έργο του ΟΦΥΠΕΚΑ, καθώς θα διατυπώσει πρόταση για την αξιολόγηση της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών – μια κεντρική αρμοδιότητα του νεοσύστατου οργανισμού-, ενώ επιπλέον ο Πρόεδρος της Επιτροπής Φύση είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΦΥΠΕΚΑ.

Ίσως όμως η πιο σημαντική πρόκληση για την πολιτική της φύσης είναι η οριζόντια ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στις διαφορετικές τομεακές πολιτικές της χώρας. Η Επιτροπή Φύση 2000 στην οποία μετέχουν εκπρόσωποι από διαφορετικά υπουργεία έχει δηλώσει έτοιμη να συνδράμει σε αυτή την κατεύθυνση συνεισφέροντας στην κατάρτιση του

νέου Σχεδίου Δράσης για τη Βιοποικιλότητα που πρέπει να εκπονήσει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ώστε να υπάρξει καλύτερος συντονισμός και να αναδειχθούν οι δυνατότητες συνέργειας. Το τελευταίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό με δεδομένο ότι το επόμενο διάστημα θα διοχετευτούν στη χώρα πρωτόγνωρου ύψους κονδύλια από το ΕΣΠΑ 2021-2027 και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η αξιοποίηση των οποίων μπορεί να θέσει τη βιοποικιλότητα στην καρδιά της αναπτυξιακής προοπτικής της χώρας προς ένα βιώσιμο μέλλον.

Για το κύριο άρθρο εργάστηκε η Ίολη Χριστοπούλου, Διευθύντρια πολιτικής, The Green Tank και εκπρόσωπος των περιβαλλοντικών οργανώσεων στην Επιτροπή Φύση 2000 και αντιπρόεδρος της

Η συνδρομή της εφημερίδας ΟΙΚΟ-ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ είναι πλέον, αντί 20,00 ευρώ το χρόνο, μόνο 10,00 ευρώ. Μια μικρή επιβάρυνση για σας, μια μεγάλη βοήθεια για εμάς. Στην τελευταία σελίδα θα βρείτε τους αριθμούς τραπεζικών λογαριασμών. Ευχαριστούμε.